

ΠΛΑΤΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΥΠΟ ΤΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΥ

ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΤΟΣ Α΄.-ΤΟΜΟΣ Α΄.

(Ὅτι ἐστὶ περὶ τοῦ ἄν ὀσιωτέρου ἀνθρώπου
βουλευσάτω ἢ περὶ παιδείας καὶ αὐτοῦ καὶ
τῶν αὐτοῦ οἰκείων. (Πλάτ. Θιάγης.)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Κ. Ν. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ

—
1879

Η ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ.

ΥΠΟ ΗΙΡΡΕΑΥ

(συνολ. 66. Τεύχ. Ζ' σ. 166)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Τὸ ζήτημα τῆς δωρεάν ἐκπαιδεύσεως πολὺ ὀλιγώτερον ἀπασχολεῖ τὰ πνεύματα ἐν Ἀγγλίᾳ ἢ ἐν Γαλλίᾳ, διὰ τὸν ἐξῆς ἀπλούστατον λόγον· ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ὁ ἐργάτης καὶ ὁ χωρικός, ὅσω πτωχὸς καὶ ἂν ᾖ, σφοδρῶς ἀπεχθάνεται τὴν παρά τοῦ κράτους ἢ τῶν ἐταιριῶν χορηγουμένην αὐτῷ συνδρομήν, θεωρῶν ταύτην ὡς ἐλεημοσύνην.

Ὡς ἐκ τούτου πᾶσα σχολὴ λαμβάνει παρὰ τῶν μαθητῶν δίδακτρα, τὰ ὅποια ἄλλως τε εἶναι πανταχοῦ ἐλάχιστα. Ἐξαιροῦνται μόνον αἱ σχολαί, αἱ καταρτιζόμεναι διὰ τοὺς ἐγκαταλελειμμένους παῖδας, τοὺς ὁποίους ἀπαντᾶ τις εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ κράτη, καὶ τοὺς ὁποίους οἱ Ἀγγλοὶ, ὑπὸ αἰσθήματος φιλανθρωπικοῦ κινούμενοι, οὐδόλως ἐπιθυμοῦσι νὰ στερῆσωσι τοῦ εὐεργετήματος τῆς ἐκπαιδεύσεως. Αἱ σχολαί εἰς ἃς φοιτῶσι τὰ ὄντα ταῦτα, τὰ ἔχοντα πλειοτέραν παντὸς ἄλλου ἀνάγκην, ἥτοι τὰ τέκνα τῶν κλεπτῶν, τῶν καταδίκων, τῶν ἀλητῶν καὶ τέλος τῶν παρὰ τοῦ νόμου καὶ τῆς κοινωνίας ἀποκεκρυγμένων ἀνθρώπων, καλοῦνται σχολαί τῶν *ράκερδυτῶν*. Γνωστόν, ὅτι ἐν Ἀγγλίᾳ παῖδες, πλείονες τῶν 400,000 ἐπιβαρύνουσι τὴν φιλανθρωπίαν τῶν ἰδιωτῶν ἢ τὰ δημόσια φιλανθρωπικὰ καταστήματα.

Τὰ δυστυχῆ ταῦτα πλάσματα ἀνήκουσιν εἰς τὴν τάξιν ἐκείνων τῶν κατοίκων τοῦ Λονδίνου, τῆς ὁποίας ἡ ἠθικὴ κατάπτωσης καὶ ἐξαχρείωσις ἐγένετο καταφανῆς καὶ ἥτις διάγουσα ζωὴν φρικώδη ἐντὸς τῶν σκοτεινῶν καὶ δυσωδῶν οἰκημάτων τῶν συνοικιῶν τοῦ *Saint-Gilles* τοῦ *White-Chapel*, τοῦ *Bethnal-Green*, τοῦ *Spith-Fields*, προμηθεύει ἐτησίως εἰς τὰ ποινικὰ δικαστήρια πλέον τῶν 70,000 κατηγορουμένων, ἥτοι ἐπὶ 40 κατοίκων ἓνα φυλακιζόμενον. Ἐκ τῶν στατιστικῶν τῶν δικαστηρίων μανθάνομεν, ὅτι πάντες οὗτοι οἱ ἐγκληματῖαι εἶναι ἐντελῶς ἀπαίδευτοι καὶ τοῦτο εἶναι βεβαίως τὸ σπουδαιότερον τῶν ἐπιχειρημάτων, ὅσα δυνάμεθα νὰ φέρωμεν συνηγοροῦντες ὑπὲρ τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Πολλάκις οἱ παῖδες οὗτοι φοιτῶσιν εἰς τὰς σχολὰς ἐν καταστάσει μέθης.

Ἐν τινι τῶν καταστημάτων τούτων τὰ τρία τέταρτα ἀνεγνωρίσθησαν ὡς κλέπται· ἐν ἑτέρῳ ἐπὶ πενήκοντα παίδων, παρουσιασθέντων πρὸς ἐγγραφὴν, 17 ἦσαν κλέπται καὶ 27 ἐπαῖται. Τὴν πρώτην ἡμέραν, καθ' ἣν

οί μαθηταί εισήλθον εἰς τινὰ τῶν σχολῶν τούτων, οἱ φαβλόβιοι οὔτοι, ἡλικίας 12 μέχρις 20 ἐτῶν, ἤλθον μετὰ τοῦ διδασκάλου εἰς ἔριδα αίματηράν. Μετὰ τινὰς ἡμέρας ἔσθυσαν τὰ φῶτα καὶ ἀφήρσαν πᾶν τὸ εὕρισκόμενον ἐντὸς τῆς σχολῆς· κηροπήγια, βιβλία, πίλους, κλπ.

Ἄλλὰ τοῦτο οὐδαμῶς ἀποτρέπει τοὺς διαφόρους συλλόγους τοῦ ν' ἀμιλλῶνται τίς αὐτῶν νὰ συστήσῃ πλειοτέρας τοιαύτας σχολάς, τοσοῦτον, φαίνεται, ἐνδιαφέρονται πάντες περὶ τῆς ἐξαπλώσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως ἔστω καὶ μέχρι αὐτῆς τῆς ἐσχάτης κοινωνικῆς τάξεως. Μετὰ μεγίστης δ' εὐκολίας συνεκέντρωσαν μαθητὰς διὰ τὰς σχολὰς τῶν *ρακενδυτῶν* χάρις εἰς τὴν ἐταιρίαν τῶν *ιεραποστόλων* τῆς πόλεως τοῦ *Λονδίνου*, παρακινούντων παντοιοτρόπως τοὺς κλέπτας καὶ ἀγύρτας γονεῖς νὰ πέμπωσιν ἐκεῖ τὰ τέκνα των.

Τὸ δυσκολώτερον ὁμῶς πάντων, ὡς ἐννοεῖ ἕκαστος, εἶναι ἡ εὕρεσις διδασκάλων. Τοῦτου ἔνεκεν συνέστη ἐν *Λονδίῳ* ἄλλη τις ἐταιρία ἢ ἐνωσις τῶν σχολῶν τῶν *ρακενδυτῶν*, ἔχουσα τοῦτο ὡς ἔργον ἀποκλειστικόν.

Αἱ ἐταιρίαὶ αὗται ἀνεγείρουσι συνήθως παρὰ ταῖς σχολαῖς ταύταις ἄσυλα διὰ τοὺς νέους ἀλήτας τῶν δύο φύλων, τοὺς ὁποίους βαθμηδὸν φέρουσιν εἰς θέσιν νὰ κερδαίνωσι τιμίως τὰ πρὸς τὸ ζῆν.

Εἰς τὰ ἐργαστήρια τῶν φυλακῶν, ἔνθα οἱ κατάδικοι προτρέπονται εἰς ἐργασίαν καὶ τὰ ὁποῖα συντηροῦνται διὰ τοῦ ἐράνου τῶν πτωχῶν, γίνονται δεκτοὶ παντὸς εἴδους πτωχοὶ μαθηταί. Τὰ τέκνα τῶν καταδικῶν φοιτῶσιν εἰς σχολὴν συνεχομένην μετὰ τοῦ καταστήματος. Ἐν αὐτῇ δέχονται ἐπίσης καὶ παῖδας ἔξωθεν. Κατὰ τὸ 1851 ἡ κυβέρνησις, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ καταρτίσῃ διδασκάλους διὰ τὰς σχολὰς τῶν φυλακῶν, ἔδρυσεν τὸ διδασκαλεῖον τοῦ *Kneller*. Ἡ διδασκαλία χορηγεῖται ἐν αὐταῖς δωρεὰν καθὼς καὶ ἐν ταῖς σχολαῖς τῶν *ρακενδυτῶν*· ἀλλ' οἱ μαθηταὶ ἐκείνων ἀνήκουσιν εἰς τάξιν πτωχῶν ἐντελῶς διάφορον.

Ἐν Ἀγγλίᾳ ὑπάρχουσι τάξεις πενήτων καθὼς καὶ τάξεις πλουσίων. Ἴνα γείνη παῖς τις δεκτὸς εἰς σχολὴν φυλακῆς, πρέπει νὰ παρουσιασθῇ ὀπωσοῦν εὐπρεπῶς ἐνδεδυμένος καὶ, ἐὰν ἐπιθυμῇ νὰ μείνῃ ἐν αὐτῇ, ὀφείλει νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὸν κανονισμόν τῆς σχολῆς.

Ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα ἐν ταῖς σχολαῖς τῶν *ρακενδυτῶν*.

Ἐν αὐταῖς, συμφώνως πρὸς τὴν εὐγενῆ καὶ γενναίαν ιδέαν, τὴν διέπουσεν τὰ παιδαγωγικὰ ταῦτα καταστήματα, τὰ προωρισμένα διὰ τοὺς ἀπολωλότας παῖδας, κατατάσσει πάντα παῖδα, ὅπως δῆποτε παρουσιάζομενον εἴτε ῥυπαρόν, εἴτε *ρακενδυτὴν*, τὸν ὁποῖον ὡς ἐκ τοῦ ἀνυποτάκτου χαρακτήρος ἢ τῶν προῶρων παθῶν ἀποδιώκουσι πανταχόθεν. Κυρίως

διὰ τοὺς παῖδας τούτους· κατηρτίσθησαν αἱ σχολαὶ τῶν βασιλευσάντων· Ἄναμφιβόλως οἱ φιλόανθρωποι, οἱ συλλαβόντες ἰδέαν τόσον εὐγενῆ, ἐσκέπτοντο ὅτι εἰς τὸν κατὰ τῆς ἀμαθείας πόλεμον ἔπρεπε νὰ ἐγκαρτερήσωσιν ἔτι μᾶλλον, ἀφοῦ περὶ τῆς νίκης οὐδεμία ἐλπίς ὑπῆρχεν.¹

ΓΕΝΙΚΑ ΤΙΝΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΥΣ

κατὰ τὸν BRAUN.

ἀθ. τ. α. π. 197.

Σ'Γ'.) Δὲν πρέπει ἐνώπιον τοῦ παιδὸς νὰ λέγωμεν λέξιν τινὰ ἐναντιούμενην πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὰ χρηστὰ ἤθη.

Ἡ ἐλάχιστη λέξις ὀλίγον ἐλευθέρα, ἣτις ἀπερισκέπτως σοὶ ἐκφεύγει εἰσέρχεται βαθέως εἰς τὴν καρδίαν τοῦ παιδὸς σου, καὶ τάχιον ἢ βράδιον θέλει προκαλέσει ἐν αὐτῷ ἰδέας, ὧν τὴν γένεσιν πρέπει νὰ ἐμποδίσωμεν· διότι θέλει ἐξεγείρει ἐρεθισμούς, πάθη καὶ ὄρμας, ἃ δέον νὰ πολεμήσωμεν. Εἰς δύο μάλιστα πράγματα πρέπει ἐν τῇ ἀγωγῇ νὰ ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν ἡμῶν, τὸ μὲν πρῶτον εἰς τὸ νὰ ἐμπνέωμεν εἰς τοὺς παῖδας τὸ αἶσθημα τῆς ἀληθοῦς τιμῆς συνισταμένης εἰς τὴν φρόνησιν, ἀρετὴν, εἰς τὴν ἀλήθειαν ἐν τοῖς λόγοις, εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην, τὴν φιλίαν· τὸ δὲ δεύτερον εἰς τὸ νὰ προφυλάσσωμεν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πρώτης πλάνης, τοῦ πρώτου παραπτώματος. Ἔσο λοιπὸν καὶ ἀληθὴς καὶ εἰλικρινὴς καὶ φεῦγε καὶ τὸν ἐλάχιστον ὑπὸ τοῦ ψεύδους μεμολυσμένον λόγον. Διότι, διὰ τί ἀπαιτεῖς παρὰ τοῦ παιδὸς τὴν ἀλήθειαν, καὶ πῶς τολμᾷς νὰ συστήσης αὐτῷ τὴν ἀρετὴν ταύτην, ἂν σὺ ᾖς ἀπέναντί του ψεύστης; Δὲν εἶνε λοιπὸν δυστύχημα, βάσανος νὰ μὴ τολμᾷς νὰ ἀπαιτήσης παρὰ τοῦ παιδὸς τὴν ἀλήθειαν ἐν τοῖς ἔργοις, ἐν τοῖς λόγοις του; « Ἡ φυσικὴ πρὸς τὸ κακὸν τάσις τῶν νέων, λέγει συγγραφεὺς τις, οὐχὶ σπανίως ἐνισχύεται ὑπὸ τῶν αὐτοῦς περιστοιχούντων. Ἄρα γε εἶνε πολλοὶ οἱ πατέρες οἱ γινώσκοντες μετὰ ποίας εὐλαβείας καὶ περισκέψεως πρέπει νὰ φέρωνται ἐνώπιον τῶν τέκνων των, οἱ ὅποιοι προφυλάσσονται πολὺ ἀπὸ τοῦ λέγωσιν ἐνώπιον αὐτῶν λόγους τινὰς δυναμένους νὰ ἐμβάλωσι ψευδῆ τινὰ πρόληψιν εἰς τὴν ψυχὴν αὐτῶν.

Ζ'.) Ἐνώπιον τοῦ παιδὸς μακρὰν πᾶσα βλασφημία, ὁ θυμὸς. Πρέπει νὰ

¹ Διακόπτομεν ἐνταῦθα τὴν πραγματείαν ταύτην ὡς μεταφρασθεῖσαν καὶ ἐκδοθεῖσαν ἤδη ἐν ἰδιαιτέρῳ τεύχει.